

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตาม เพศ อายุ และระดับการศึกษา และเพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของประชาชนเกี่ยวกับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลจำนวน 5 แห่ง ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองกอมเกาะ องค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุบังพวน องค์การบริหารส่วนตำบลวัดธาตุ องค์การบริหารส่วนตำบลหาดคำ และ องค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ชัย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าเกี่ยวกับ ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ ในองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 18 ข้อ มีระดับค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.97 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบสมมติฐานใช้ t-test (Independent Sample) และ F-test (One Way ANOVA) หากพบความแตกต่าง จะทดสอบความแตกต่างรายคู่ ด้วยวิธีของ LSD. (Least Significant Different)

1. สรุปผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ได้ผลการวิจัย ดังนี้

1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีจำนวน 200 คน คิดเป็นร้อยละ 50.5 มีอายุ 26-35 ปี มีจำนวน 202 คน คิดเป็นร้อยละ 51.0 จบการศึกษาระดับ ปวช., ปวส. มีจำนวน 145 คน คิดเป็นร้อยละ 36.6 และสามารถจำแนกในลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

1.1.1 จำแนกโดยเพศ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนมากเป็นเพศชาย จำนวน 200 คน คิดเป็นร้อยละ 50.5 และ เป็นเพศหญิง จำนวน 196 คน คิดเป็นร้อยละ 49.5

1.1.2 จำแนกโดยอายุ พบว่า ส่วนใหญ่ มี อายุ 26-35 ปี มีจำนวน 202 คน คิดเป็นร้อยละ 51.0 รองลงมา มีอายุ 36 – 45 ปี มีจำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 21.2 ถัดมา อายุไม่เกิน 25 ปี จำนวน 67 คน ร้อยละ 16.9 และ สุดท้าย อายุ 46 ปี ขึ้นไป มีจำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 10.7

1.1.3 จำแนกโดยการศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับ ปวช., ปวส. มีจำนวน 145 คน คิดเป็นร้อยละ 36.6 รองลงมา ระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า มีจำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 27.7 ถัดมา ระดับมัธยมศึกษา จำนวน 92 คน ร้อยละ 23.2 และสุดท้าย ระดับประถมจำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 12.4

1.2 ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ ในองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย โดยรวม พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.74$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก จำนวน 5 ด้าน และ อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 1 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านหลักความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 3.86$) ด้านหลักนิติธรรม ($\bar{X} = 3.85$) ด้านหลักคุณธรรม ($\bar{X} = 3.82$) ด้านหลักความคุ้มค่า ($\bar{X} = 3.77$) ด้านหลักการมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 3.66$) และ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านหลักความโปร่งใส ($\bar{X} = 3.50$) พิจารณาจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า

1.2.1 ด้านหลักนิติธรรม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก จำนวน 2 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ จัดให้มีการทำประชาพิจารณ์หรือเปิดโอกาสให้ประชาชน ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อบังคับต่าง ๆ ที่มีผลบังคับใช้ในชุมชน และ มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ข่าวสารราชการข้อบังคับตำบล และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสิทธิหน้าที่ของประชาชน

1.2.2 ด้านหลักคุณธรรม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก จำนวน 2 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ คณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล พนักงานส่วนตำบล ปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริตบนพื้นฐานของศีลธรรม และจริยธรรม และ มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ข่าวสารราชการข้อบังคับตำบล และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสิทธิหน้าที่ของประชาชน

1.2.3 ด้านหลักความโปร่งใส อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก จำนวน 2 ด้าน และ อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 1 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ การบริหารกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบล มีการสรุปเปิดเผย และเปิดโอกาสให้ประชาชนตรวจสอบได้ เช่น แผนงาน โครงการต่าง ๆ เอกสารการจัดซื้อจัดจ้าง ข้อมูลด้านการเงิน-การคลัง ข้อบังคับงบประมาณ วาระการประชุม มติการประชุม เป็นต้น

มีการจัดตั้งหน่วยบริการให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชน และ มีการจัดตั้งคณะกรรมการตรวจสอบความโปร่งใส ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

1.2.4 ด้านหลักการมีส่วนร่วม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก จำนวน 4 ด้าน และ อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 1 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าร่วมฟัง การประชุมของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล สนับสนุนให้มีการจัดตั้งกลุ่มหรือองค์กรชุมชน หรือ สนับสนุนการดำเนิน กิจกรรมต่าง ๆ ฝ่ายบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบล ได้ใช้กลไกตลาดประชาพิจารณ์ ในการตัดสินใจในเรื่องสำคัญ ๆ ที่มีผลกระทบต่อประชาชนและชุมชน เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล และ เปิดโอกาสให้ประชาชน มีส่วนร่วมในการจัดซื้อ-จัดจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบล

1.2.5 ด้านหลักความรับผิดชอบ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทั้งหมด เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ผู้บริหารและหน่วยปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบล เอาใจใส่ต่อปัญหาชุมชน จัดให้มีบริการสาธารณะอย่างมีคุณภาพเป็นธรรมและทั่วถึง องค์การบริหารส่วนตำบล นำโครงการกิจกรรมที่เสนอโดยประชาชน ประชาคม ไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นธรรม ผู้บริหารและหน่วยปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบล รับฟังและนำข้อเสนอ ข้อร้องเรียนของประชาชน ไปดำเนินการอย่างเต็มความสามารถ และ มีการบันทึกเรื่องร้องเรียน และมีการรายงานผลการดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องร้องเรียนนั้น ให้ประชาชนหรือผู้ร้องเรียนทราบ

1.2.6 ด้านหลักความคุ้มค่า อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทั้งหมด เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ องค์การบริหารส่วนตำบล ได้มีการรณรงค์ให้ทุกฝ่ายรวมทั้งประชาชนในพื้นที่ ให้มีความประหยัดในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ หรือ มีการจัดกิจกรรมบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติให้ใช้ได้ยาวนาน และ องค์การบริหารส่วนตำบล ได้ใช้งบประมาณไปอย่างคุ้มค่าเมื่อเปรียบเทียบกับผลงานที่ท้องถิ่นได้รับ

1.3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย จำแนกตาม เพศ โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาล มาใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตามเพศ โดยรวม ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านหลักคุณธรรม และ ด้านหลักความโปร่งใส มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่ ประชาชนที่เป็นเพศหญิง มีความคิดเห็นในระดับที่มากกว่า ประชาชนที่เป็นเพศชาย ส่วนด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบ และ ด้านหลักความคุ้มค่า ไม่มีความแตกต่างกัน

1.4 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้
 ในองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย จำแนกตามอายุโดยรวม และ
 จำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาล มาใช้ใน
 องค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตามอายุ โดยรวม และรายด้านทุกด้าน มีความแตกต่างกันอย่าง
 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ พบว่า

1.4.1 ประชาชนที่มีอายุ ไม่เกิน 25 ปี มีความคิดเห็นต่อการนำหลักธรรมาภิบาล มา
 ใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบล โดยรวมทุกด้าน ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลัก
 ความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบ แตกต่างกับ ประชาชนที่มีอายุ
 36 - 45 ปี

1.4.2 ประชาชนที่มีอายุ ไม่เกิน 25 ปี มีความคิดเห็นต่อการนำหลักธรรมาภิบาล มาใช้
 ในองค์การบริหารส่วนตำบล โดยรวมทุกด้าน ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลัก
 ความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบ ด้านหลักความคุ้มค่า แตกต่างกับ
 ประชาชนที่มีอายุ 46 ปีขึ้นไป

1.4.3 ประชาชนที่มีอายุ 26 – 35 ปี มีความคิดเห็นต่อการนำหลักธรรมาภิบาล มาใช้
 ในองค์การบริหารส่วนตำบล โดยรวมทุกด้าน ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลัก
 ความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบ ด้านหลักความคุ้มค่า แตกต่างกับ
 ประชาชนที่มีอายุ 36 – 45 ปี

1.4.4 ประชาชนที่มีอายุ 26 – 35 ปี มีความคิดเห็นต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้
 ในองค์การบริหารส่วนตำบล โดยรวมทุกด้าน ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลัก
 ความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบ ด้านหลักความคุ้มค่า แตกต่างกับ
 ประชาชนที่มีอายุ 46 ปีขึ้นไป

1.4.5 ประชาชนที่มีอายุ 36 – 45 ปี มีความคิดเห็นต่อการนำหลักธรรมาภิบาล มาใช้
 ในองค์การบริหารส่วนตำบล โดยรวมทุกด้าน ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้าน
 หลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความคุ้มค่า แตกต่างกับ ประชาชนที่มีอายุ 46 ปีขึ้นไป

1.5 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย จำแนกตามการศึกษา โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ประชาชนที่มีการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย โดยรวมทุกด้าน และจำแนกเป็นรายด้านทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ พบว่า

1.5.1 ประชาชนที่จบชั้นประถมศึกษา มีความคิดเห็นต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบล โดยรวมทุกด้าน ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักความรับผิดชอบ ด้านหลักความคุ้มค่า แตกต่างกับ ประชาชนที่จบชั้นมัธยมศึกษา

1.5.2 ประชาชนที่จบชั้นประถมศึกษา มีความคิดเห็นต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบล โดยรวมทุกด้าน ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบ ด้านหลักความคุ้มค่า แตกต่างกับ ประชาชนที่จบชั้นปวช. ปวส.

1.5.3 ประชาชนที่จบชั้นประถมศึกษา มีความคิดเห็นต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบล โดยรวมทุกด้าน ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบ ด้านหลักความคุ้มค่า แตกต่างกับ ประชาชนที่จบชั้นปริญญาตรีหรือสูงกว่า

1.5.4 ประชาชนที่จบชั้นมัธยมศึกษา มีความคิดเห็นต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบล โดยรวมทุกด้าน ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบ ด้านหลักความคุ้มค่า แตกต่างกับ ประชาชนที่จบชั้นปวช. ปวส.

1.5.5 ประชาชนที่จบชั้นมัธยมศึกษา มีความคิดเห็นต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบล โดยรวมทุกด้าน ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความคุ้มค่า แตกต่างกับ ประชาชนที่จบชั้นปริญญาตรีหรือสูงกว่า

1.6 ข้อเสนอแนะของประชาชนเกี่ยวกับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย

จากการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบลมีจำนวน 97 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 24.49 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด (396 คน) ผู้วิจัยขอนำเสนอผลการวิเคราะห์จัดกลุ่มประเด็นเชิงพรรณนา จากกลุ่มที่มีค่าความถี่มากไปหาน้อย ดังต่อไปนี้ ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญ

เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน ควรให้ประชาชนเข้าไปตรวจสอบการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลได้อย่างสะดวก ควรมีกิจกรรมหรือโครงการให้ประชาชนได้ร่วมความคิดเห็นร่วมแก้ปัญหาและพัฒนาชุมชน องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการสำรวจความคิดเห็นของประชาชน เพื่อนำไปเป็นข้อมูลสำคัญต่อการกำหนดทิศทางการพัฒนาชุมชน ผู้มีอำนาจในการสอบสวน ต้องดำเนินการด้วยความจริงจัง ผู้บริหารควรดำเนินงานโดยยึดหลักธรรมาภิบาลอย่างเต็มที่ ต้องดำเนินงานตามความคิดเห็นของประชาชนส่วนใหญ่เป็นสำคัญ และผู้บริหารต้องบริหารงานโดยยึดหลักความเป็นธรรมกับประชาชนทุกคน ผู้บริหารควรบริหารอย่างมีภาวะผู้นำอย่างสมบูรณ์

2. อภิปรายผล

จากข้อค้นพบที่ได้วิจัย ความคิดเห็นของประชาชนต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย มีประเด็นที่น่าสนใจ ควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

2.1 ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย โดยรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ส่วนมากอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านหลักความรับผิดชอบ ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความคุ้มค่า ด้านหลักการมีส่วนร่วม และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านหลักความโปร่งใส สอดคล้องกับการวิจัยของ พระมหาสนทยา ชาเสน (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา ทศนคติของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดมุกดาหารต่อการปฏิรูปการเมืองตามแนวธรรมาภิบาล พบว่า สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดมุกดาหาร มีทัศนคติในระดับสูง ในด้านหลักนิติธรรม หลักความรับผิดชอบ และหลักความมีส่วนร่วม และสอดคล้องกับ เฉลิมชัย สมท่า (2547 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษา สภาพการบริหาร โดยใช้หลักธรรมาภิบาลผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับ “ มาก ” เรียงตามลำดับ คือ หลักคุณธรรม หลักความรับผิดชอบ หลักนิติธรรม หลักการมีส่วนร่วม หลักความคุ้มค่า และหลักความโปร่งใส

ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ได้บังคับใช้ข้อบังคับตำบล กฎหมาย ระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบข้อบังคับตามที่บัญญัติไว้ และบังคับใช้อย่างเสมอภาค ไม่มีการเลือกปฏิบัติกับบุคคลใดกลุ่ม

บุคคลใดเป็นกรณีพิเศษ เกิดความเป็นธรรมและเสมอภาค พนักงานปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต มาทำงานตรงเวลา บริการประชาชนด้วยความเสมอภาคถูกต้อง ยกตัวอย่างเช่น การให้บริการด้านการสาธารณสุข การให้บริการด้านการจัดเก็บขยะมูลฝอย โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนใหญ่จะมีการแจกจ่ายถังขยะให้แก่ทุกครัวเรือน ตลอดจนมีรถขนขยะในการจัดเก็บขยะ การให้บริการด้านการขออนุญาตก่อสร้างอาคาร และการให้บริการด้านการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดิน เป็นต้น โดยการให้บริการตามที่ได้กล่าวในการยกตัวอย่าง ผู้วิจัยเองได้มีประสบการณ์ ในการให้บริการแก่ประชาชนด้วยตนเอง และได้ทำการสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติงานและการให้บริการประชาชน จากพนักงานส่วนตำบลที่รู้จัก พบว่า พนักงานส่วนตำบลของแต่ละองค์กร จะให้บริการประชาชนโดยยึดหลักของความถูกต้องเป็นธรรม และเป็นไปตามระเบียบข้อบังคับของกฎหมาย ตลอดจนหนังสือสั่งการต่างๆ ของแต่ละงานที่ทางส่วนกลางจัดส่งมาให้ถือปฏิบัติเป็นหลัก โดยไม่คำนึงว่าผู้มาขอรับบริการบริการจะมีความใกล้ชิดกับทางผู้บริหาร หรือข้าราชการ ตลอดจนนักการเมือง เนื่องจากว่าการให้บริการของทุกส่วนขององค์กรผู้มารับบริการทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมกันทั้งหมด สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ตระหนักในหน้าที่ของตนมุ่งเน้นรักษาผลประโยชน์แก่ส่วนรวม ไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน ทำงานด้วยความโปร่งใส เปิดเผยข้อมูลข่าวสารอย่างตรงไปตรงมา ประชาชนเข้าถึงข้อมูลได้สะดวกตรวจสอบได้ ประชาชนมีส่วนร่วมทุกขั้นตอน การเลือกตั้ง การบริหาร การรับข้อมูลข่าวสาร แสดงความคิดเห็น การตัดสินใจ การตรวจสอบ และการประเมินผลงานขององค์การบริหารส่วนตำบล เอาใจใส่ต่อปัญหาของชุมชน กระตือรือร้นในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน โดยไม่เลือกปฏิบัติ เน้นประสิทธิภาพในการบริหารงาน ใช้ทรัพยากรงบประมาณ ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน โดยเฉพาะ การจัดให้มีการทำประชาพิจารณ์ หรือเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับข้อบังคับต่างๆ ที่มีผลบังคับใช้ในชุมชน ($\bar{X} = 4.06$) ผู้บริหารและหน่วยปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบล เอาใจใส่ต่อปัญหาชุมชน จัดให้มีบริการสาธารณะอย่างมีคุณภาพ เป็นธรรมและทั่วถึง ($\bar{X} = 4.02$) และ องค์การบริหารส่วนตำบล นำโครงการกิจกรรมที่เสนอโดยประชาชน และประชาคม ไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นธรรม ($\bar{X} = 3.91$) ซึ่งเป็นประเด็นสำคัญของการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบล

2.2 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย จำแนกตาม เพศ โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตามเพศ โดยรวมทุกด้าน ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักความคุ้มค่า ไม่แตกต่างกัน

สอดคล้องกับงานวิจัยของ อรพิน เรือขวางเพชร (2545 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง ทศนคติของข้าราชการกรมสรรพากรในการกำกับดูแลภาษี : ศึกษาเฉพาะกรณีส่วนการกำกับดูแลผู้เสียภาษี สำนักงานสรรพากรพื้นที่กรุงเทพมหานคร พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของเจ้าหน้าที่ผู้กำกับดูแลด้านเทศ ไม่มีความสัมพันธ์กับทศนคติของข้าราชการกรมสรรพากร ต่อธรรมาภิบาลในการกำกับดูแลผู้เสียภาษี

ทั้งนี้ เนื่องจากความแตกต่างทางด้านเพศของประชาชน มิใช่ประเด็นสำคัญที่ทำให้ความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ในเรื่องของหลักธรรมาภิบาลโดยรวม เรื่องหลักนิติธรรม เรื่องหลักการมีส่วนร่วม เรื่องหลักความรับผิดชอบ และ เรื่องหลักความคุ้มค่า เนื่องจากประชาชนมีความคิดเห็นไปในทางเดียวกัน ซึ่งอาจเป็นเพราะ ประชาชนทั้งเพศหญิงและเพศชาย มีโอกาสได้รับรู้ข่าวสารการดำเนินงานส่วนใหญ่ และมีส่วนร่วมในการบริหารงานอย่างเสมอภาคกัน

ส่วนด้านหลักคุณธรรม และด้านหลักความโปร่งใส มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในสองประเด็นนี้แสดงว่า ประชาชนที่มีเพศหญิงและเพศชาย มีความคิดเห็นแตกต่างกัน ซึ่งเมื่อพิจารณาทิศทางของความแตกต่างแล้ว พบว่า ประชาชนที่เป็นเพศหญิง มีความคิดเห็นในระดับที่มากกว่าประชาชนที่เป็นเพศชาย จึงเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ประชาชนเพศชายมีมุมมองว่า การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในประเด็นหลักคุณธรรม และ หลักของความโปร่งใส มีน้อยกว่าประชาชนที่เป็นเพศหญิงมอง ซึ่งอาจเป็นเพราะประชาชนเพศชาย มีโอกาสรับรู้ข้อมูลข่าวสารสารสนเทศเกี่ยวกับหลักคุณธรรม และหลักของความโปร่งใส ได้มากกว่า และมองเห็นถึงความบกพร่องของสองหลักดังกล่าว ได้มากกว่า ดังนั้น ประชาชนที่มีเพศหญิงและเพศชายจึงมีความแตกต่างกันในประเด็นของหลักคุณธรรม และหลักความโปร่งใส

2.3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาล มาใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย จำแนกตามอายุ โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาล มาใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตามอายุ โดยรวมและรายด้านทุกด้าน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของประชาชนแล้ว โดยส่วนใหญ่ พบว่า ประชาชนที่มีอายุมากขึ้นความคิดเห็นจะลดลงตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของ นพพล สุรนักครินทร์ (บทคัดย่อ : 2546) ได้วิจัยเรื่อง การนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบล ตามทัศนคติของประชาชนในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ปัจจัย

ด้านอายุของประชาชน ไม่มีผลทำให้ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบลแตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปอย่างสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งอาจเป็นเพราะองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น มีบทบาทหน้าที่ซึ่งเกี่ยวข้องกับประชาชนทุกเพศทุกวัย ที่อาศัยอยู่ในองค์การบริหารส่วนตำบล โดยองค์การบริหารส่วนตำบล มีหน้าที่ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลหลายแห่ง ได้จัดกลุ่มกิจกรรมต่าง ๆ เช่น กลุ่มแม่บ้าน กลุ่ม เยาวชน กลุ่มผู้สูงอายุ จัดให้มีการแข่งขันกีฬา ส่งเสริมอาชีพ จึงทำให้ประชาชนทุกวัย มีโอกาสรับรู้ถึงบทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ผลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ทำให้ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีทัศนคติต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบล ไม่แตกต่างกัน

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ประชาชนผู้ที่มีอายุสูงขึ้น เป็นผู้เรียนรู้บริบทของชุมชนมากขึ้น และอาจเกิดความไม่สนใจ ขาดการเห็นความสำคัญของการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล จึงเป็นบุคคลที่มองอะไร ไม่ลึกซึ้งเหมือนกับผู้ที่อายุน้อยกว่า ดังนั้นประชาชนที่มีอายุแตกต่างกัน จึงมีความคิดเห็นต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบลแตกต่างกัน จึงมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่ผู้ที่มีอายุสูง จะมีความคิดเห็นแตกต่างกับประชาชนที่มีอายุต่ำกว่า และเมื่อมีอายุมากขึ้นความคิดเห็นจะลดลงตามลำดับ

2.4 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย จำแนกตามการศึกษา โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ประชาชนที่มีการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย โดยรวมทุกด้าน และจำแนกเป็นรายด้านทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของประชาชนแล้วโดยส่วนใหญ่ พบว่า ประชาชนที่มีการศึกษาสูงขึ้น ความคิดเห็นของประชาชนจะสูงขึ้นตามลำดับ สอดคล้องกับการวิจัยของ สุวรรณ ทองคำ (2545 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง สภาพการบริหารงานตามหลัก ธรรมาภิบาล ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสิงห์บุรี พบว่า ผู้บริหาร โรงเรียนเกือบทุกคุณลักษณะ และสถานภาพ ส่วนใหญ่บริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในระดับมาก ยกเว้นในส่วนของผู้บริหารโรงเรียน ที่มีคุณวุฒิทางการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรี ส่วนใหญ่บริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในระดับมากที่สุด

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ประชาชนผู้ที่มีการศึกษาสูงกว่า เป็นบุคคลผู้ที่มีหลักการคิดวิเคราะห์ ได้ดีกว่า มองการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลได้ละเอียดกว่า และเห็นประโยชน์ ความสำคัญ ของการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ดังกล่าวได้ดีกว่า ประชาชนผู้ที่มีอายุน้อย

ประชาชนที่มีการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการนำหลักธรรมาภิบาล มาใช้ใน องค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย โดยรวมทุกด้าน และจำแนกเป็น รายด้านทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ ผู้ที่มีการศึกษาสูงขึ้น ความคิดเห็นก็จะสูงขึ้นตามลำดับ

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

3.1.1 หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรเข้ามาให้การส่งเสริมและสนับสนุนการนำหลัก ธรรมาภิบาล มาใช้ในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลให้มากขึ้น โดยเฉพาะใน เรื่องของความโปร่งใสในการดำเนินงาน และเรื่องของการมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งพบว่า มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่น ๆ

3.1.2 จากการศึกษาจะเห็นได้ว่า ประชาชนที่มีอายุมากขึ้นความคิดเห็นจะลดลง ตามลำดับ ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและองค์การบริหารส่วนตำบล ต้องริบเร่งส่งเสริมและ สนับสนุน การมีส่วนร่วมของประชาชนให้มากขึ้น โดยเฉพาะประชาชนที่มีอายุสูงขึ้น ควร เน้นให้ความสำคัญเป็นพิเศษ

3.1.3 การศึกษาพบว่า ผู้ที่มีการศึกษาสูงขึ้น ความคิดเห็นก็จะสูงขึ้นตามลำดับ ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและองค์การบริหารส่วนตำบล ต้องให้ความสำคัญของการเปิด โอกาสให้ประชาชน ได้รับรู้ภารกิจการดำเนินงานของตนเองให้มากที่สุด ซึ่งอาจกระทำได้ โดยการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข่าวสาร ขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง ควบคู่ไปกับการให้ประชาชน ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานทุกภารกิจ

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรมีการศึกษาปัจจัย ที่ส่งผลต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการ บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดหนองคาย เพื่อค้นหารูปแบบที่ทำให้องค์การ บริหารส่วนตำบล ได้รับการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ

3.2.2 ควรมีการศึกษาปัญหา การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารองค์การ บริหารส่วนตำบล ในจังหวัดหนองคาย เพื่อนำมาทำการเปรียบเทียบกับกรณีการนำหลัก ธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหาร ซึ่งจะสามารพัฒนาการบริหารงานและการดำเนินงาน ร่วมกันเป็นไปในแนวทางเดียวกัน